

SUN'IY INTELLEKT VA AKADEMIK INGLIZ TILINI O'RGANISH .**Ruzikulova Laylo***ATMU o'qituvchisi***Nuriddinova Maftuna Abdimannon qizi***ATMU 1-kurs talabasi*

Annotatsiya, *Ushbu maqola bugungi kunda ommalashib borayotgan texnikalarni barqarorli deb e'tirof yoritib etilayotgan sun'iy intellekt va uning imkoniyatlar xususan chet tillarini o'rganishdagi imkoniyatlar va afzalliklari beriladi. Asosan, ingliz tili misolida .*

Kalit so'zlar: *sun'iy intellekt, ta'lim texnologiyalari , AI asosida ta'lim dasturlari, innovatsion g'oyalar, raqamli texnologiyalar, onlayn platforma.*

Annotation. *This article discusses technologies that are widely spreading in society today. In particular, it focuses on artificial intelligence and its capabilities. The opportunities and advantages of using artificial intelligence are highlighted, especially in learning foreign languages. The article mainly provides examples related to the educational process.*

Keywords: *artificial intelligence, role in education , opportunities, foreign language learning, AI-based educational programs, innovative ideas, digital education, online platforms.*

KIRISH So'nggi yillarda sun'iy intellekt AI ta'lim sohasida tub o'zgarishlarga sabab bo'ldi. Xususan, akademik ingliz tilini o'rganishda sun'iy intellekt yordamida o'quvchilarga individual yondashuv, tezkor fikr-mulohaza va cheksiz resurslar imkoniyatini taqdim etmoqda . Akademik ingliz tili esa aniq ifoda, formal uslubini talab qilgani sababli, zamonaviy texnologiyalar bilan uyg'unlashuvi muhim ahamiyat kasb etadi. Bugungi globallashtirish davrida ilm-fan, texnologiya va ta'lim tizimi jadal rivojlanib bormoqda. Ayniqsa, sun'iy intellekt texnologiyalarining paydo bo'lishi va keng qo'llanilishi bilim olish jarayonini tubdan o'zgartirmoqda. Sun'iy intellekt nafaqat texnik sohalarda, balki til o'rganish, ilmiy tadqiqot olib borish hamda akademik yozuv ko'nikmalarini shakllantirishda ham muhim vositaga

aylanmoqda. Shu jihatdan akademik ingliz tilini o'rganishda sun'iy intellekt imkoniyatlarini o'rganish dolzarb masalalardan biri hisoblanadi.

Akademik ingliz tili xalqaro ilmiy hamjamiyatda muloqotning asosiy vositasi bo'lib, ilmiy maqola yozish, konferensiyalarda qatnashish, tadqiqot natijalarini taqdim etish hamda global bilim almashinuvida muhim o'rin tutadi. Biroq akademik uslub, terminologiya va ilmiy yozuv qoidalarini egallash ko'plab o'rganuvchilar uchun murakkab jarayon sanaladi. Shu o'rinda sun'iy intellekt asosidagi platformalar individual o'rganish, tezkor tahrir, grammatika va uslubiy tavsiyalar berish orqali ta'lim samaradorligini oshirmoqda. Mazkur mavzu sun'iy intellektning akademik ingliz tilini o'rganish jarayonidagi o'rni, afzalliklari hamda ta'lim sifatiga ta'sirini ilmiy jihatdan tahlil qilish zarurati bilan ahamiyatlidir.

Natija va muhokamalar: Sun'iy intellektning afzalliklari asosidagi tizimlar bir qator ustunliklarga ega. Masalan, chat botlar, til ilovalari mavjud bo'lib ular Duolingo, Grammarly, Elsa Speak avtomatik yozma tahlil vositalari va ovozli yordamchilar talabaning til o'rganish jarayonini individallashtiradi. Sun'iy intellekt tizimi ilm-fanga kirib kelishi bilan ta'lim muassalariga yordamchi vosita sifatida keng miqyosda talqin qilina boshladi. Ingliz tili yo'nalishida bu tizim orqali turli imtihonlar o'tkazila boshladi bulardan; CD IELTS, TOEFL exam va boshqa imtihonlar. Bu yordamchi vositani yana bir afzaligi shundaki mavzularni elektron doska orqali namoyish etsa buladi. Bu kabi ilovalar slayd bot yoki canva kabilari misol bula oladi. Bu tizim orqali universitetda muvaffaqiyatli o'qish imkonini beradi. Global ilmiy jamoalarda ishtirok etish va taqdimot qilish imkonini yaratadi. Sun'iy intellekt (SI) texnologiyalari so'nggi yillarda ta'lim tizimiga chuqur kirib kelib, o'qitish va o'rganish jarayonini sifat jihatdan yangi bosqichga olib chiqdi. Ayniqsa, til o'rganish sohasida SI vositalari individual yondashuv, tezkor tahlil va real vaqt rejimida yordam ko'rsatish imkoniyati bilan ajralib turadi. Akademik ingliz tilini o'rganishda ushbu texnologiyalarning qo'llanilishi o'quvchilarning ilmiy yozuv ko'nikmalarini shakllantirish, terminologiyani to'g'ri qo'llash hamda matn mantiqiy tuzilishini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi.[3] Avvalo, sun'iy intellekt asosidagi platformalar akademik yozuvni o'rganishda samarali vosita hisoblanadi. Ular grammatik xatolarni aniqlash, uslubiy kamchiliklarni ko'rsatish, sinonim va akademik iboralarni tavsiya qilish orqali o'quvchilarning yozma nutqini takomillashtiradi. Natijada talaba yoki tadqiqotchi o'z matnini qisqa vaqt ichida

tahrirlash, uni ilmiy standartlarga moslashtirish imkoniga ega bo'ladi. Bu esa ilmiy maqola, tezis yoki dissertatsiya yozish jarayonini ancha yengillashtiradi.[1]

Ikkinchidan, sun'iy intellekt akademik ingliz tilini o'rganishda individual ta'lim muhitini yaratadi. An'anaviy ta'limda barcha o'quvchilar uchun bir xil metod qo'llanilsa, SI tizimlari foydalanuvchining bilim darajasi, xatolari va o'rganish tezligini tahlil qilib, moslashtirilgan mashqlar taklif etadi. Bu esa o'rganish jarayonini samaraliroq, tezroq va qiziqarliroq qiladi. Masalan, talabalar ilmiy matnlarni tahlil qilish, annotatsiya yozish, parafraz qilish yoki akademik so'z boyligini oshirish bo'yicha individual topshiriqlarni bajarish orqali bilimlarini mustahkamlashlari mumkin.[9]

Uchinchidan, sun'iy intellekt ilmiy tadqiqot olib borish jarayonida ham muhim yordamchi vosita hisoblanadi. U katta hajmdagi ilmiy manbalarni tez tahlil qilish, muhim ma'lumotlarni ajratib ko'rsatish, bibliografik tavsiyalar berish hamda matn tuzilmasini rejalashtirish imkonini yaratadi. Bu esa tadqiqotchining vaqtini tejaydi va ilmiy ish samaradorligini oshiradi. Shu bilan birga, SI vositalari akademik etikaga rioya qilish, plagiatning oldini olish va to'g'ri iqtibos berishni o'rgatishda ham foydali hisoblanadi. Biroq sun'iy intellektdan foydalanishda ayrim cheklovlar ham mavjud. Eng muhim muammolardan biri — foydalanuvchilarning SI vositalariga haddan tashqari bog'lanib qolishi natijasida mustaqil fikrlash va yozish ko'nikmalarining susayishi ehtimolidir. Shuningdek, ba'zi holatlarda SI tomonidan berilgan ma'lumotlar to'liq aniq. Umuman olganda, sun'iy intellekt akademik ingliz tilini o'qitish va o'rganishda katta istiqbolga ega bo'lib, kelajakda ta'lim jarayonini yanada raqamlashtirish, individuallashtirish va samaradorligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Sun'iy intellekt akademik ingliz tilini o'rganishda kuchli va samarali vosita bo'lib xizmat qilishi mumkin. To'g'ri yondashuv va ongli foydalanish orqali AI o'quv jarayoni sezilarli darajada boyitadi, o'rganishni tezlashtiradi va sifatini oshiradi.[5]

Xulosa Xulosa qilib aytganda, sun'iy intellekt texnologiyalari zamonaviy ta'lim tizimida, xususan akademik ingliz tilini o'rganish jarayonida muhim innovatsion vosita sifatida namoyon bo'lmoqda. U o'quvchilarga grammatik, leksik va uslubiy jihatdan mukammal matn yaratishda yordam berish, ilmiy yozuv ko'nikmalarini shakllantirish hamda o'rganish jarayonini individuallashtirish

imkonini beradi. Shu orqali ta'lim samaradorligi oshib, talabalar va tadqiqotchilarning ilmiy faoliyatga moslashuvi tezlashadi.

Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, sun'iy intellekt asosidagi vositalar akademik ingliz tilini o'rganishda nafaqat yordamchi, balki motivatsiyani oshiruvchi omil ham hisoblanadi. Ular real vaqt rejimida tahrir, maslahat va tavsiyalar berish orqali o'quvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi hamda ilmiy matnlar bilan ishlash jarayonini yengillashtiradi. Shu bilan birga, sun'iy intellektdan foydalanishda muvozanatni saqlash muhimdir. Foydalanuvchilar texnologiyaga to'liq tayanib qolmasdan, mustaqil fikrlash, tanqidiy tahlil va ilmiy etikaga rioya qilish ko'nikmalarini ham rivojlantirishlari zarur. Chunki sun'iy intellekt inson tafakkurini to'liq almashtirmaydi, balki uni qo'llab-quvvatlovchi vosita sifatida xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Russell, P.Norvig .[2021] . Artificial intelligence
2. Q.Nuriddinov [2025] Academic culture in students
3. Karima Saydanova Raxmanberdiyeva [2021] Study forign language.
4. Tursunov, Asror, and Farxod Urakov. "HISTORY OF PILGRIMAGE TOURISM IN THE KASHKADARYA REGION DURING THE YEARS OF INDEPENDENCE." *International Journal of Artificial Intelligence* 1.1 (2025): 423-428.
5. Allanazarovich, Tursunov Asror. "THE ROLE OF THE REPUBLICS OF UZBEKISTAN AND KAZAKHSTAN IN THE TRANSITION OF INTERNATIONAL EVENTS." *Международный научный журнал* 2.1 (2025): 59-62.
6. Турсунов, Асрор Алланазарович. "ЦЕНТРАЛЬНАЯ АЗИЯ-ПРИОРИТЕТНОЕ НАПРАВЛЕНИЕ ВНЕШНЕЙ ПОЛИТИКИ УЗБЕКИСТАНА." *ВЫСОКИЕ ТЕХНОЛОГИИ, НАУКА И ОБРАЗОВАНИЕ: АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ, ДОСТИЖЕНИЯ И ИННОВАЦИИ*. 2020.
7. Allanazarovich, Tursunov Asror. "Cultural Relations Between Uzbekistan and the Republics of Kazakhstan During Independence." *Czech Journal of Multidisciplinary Innovations* 10 (2022): 59-62.

8. Tursunov, Asror. "ANALYSIS OF THE DEVELOPMENT PROCESSES OF THE TOURISM SECTOR IN QASHQADARYO REGION DURING THE YEARS OF INDEPENDENCE." *International Journal of Artificial Intelligence* 1.1 (2025): 415-422.
9. Tursunov, Asror, and Maftuna Cho'liyeva. "FORMATION AND DEVELOPMENT OF THE LEGAL FRAMEWORK OF THE NEIGHBORHOOD SYSTEM DURING THE YEARS OF INDEPENDENCE." *International Journal of Artificial Intelligence* 1.1 (2025): 391-394.
10. Tursunov, Asror, and Maftuna Cho'liyeva. "UPBRINGING OF A PERFECT PERSON IN THE TEAM AND ITS TRADITIONS." *International Journal of Artificial Intelligence* 1.1 (2025): 401-404.
11. Tursunov, Asror, and Nilufar Botirova. "HISTORY OF THE SOCIO-POLITICAL DEVELOPMENT OF THE CHOCH OASIS IN THE 6TH-8TH CENTURIES." *International Journal of Artificial Intelligence* 1.1 (2025): 611-616.
12. Саидов, Бахтиёр. "Новый Узбекистан начинается с порога школы, 19 января 2022.[Электронный ресурс]." *Режим доступа: yuz. uz/(дата обращения: 23.03. 2022).*
13. Shavkat o'g'li, Nomozov Xurshid. "AXBOROT XURUJI VA OGOHLIK TUSHUNCHASI MAZMUN-MOHİYATI." *CONFERENCE OF ADVANCE SCIENCE & EMERGING TECHNOLOGIES*. Vol. 1. No. 7. 2026.
14. NOMOZOV XURSHID SHAVKAT O'G'LI. "INTERNET-MAKON MOHIYATI, GENEZISI VA ZAMONAVIY TARKIBI." *TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'OYALAR* 1.2 (2024): 48-51.
15. NOMOZOV XURSHID SHAVKAT O'G'LI "AXBOROT XURUJINING O'SMIRLAR HAYOTIGA TA'SIRI." *QO'QON UNIVERSITETI XABARNOMASI* (2023): 1285-1287.
16. Nomozov, Xurshid (2024). JAMIYATDA INTERNET-MAKON KONTENTLARI TA'SIRIDA SODIR BO'LAYOTGAN NEGATIV IJTIMOYILASHUV SHAKLLARI. *TANQIDIY NAZAR, TAHLILIY TAFAKKUR VA INNOVATION G'OYALAR*, 1(2), 52-58.
17. Xurshid, Nomozov. "AXBOROT XURUJLARINING MANBALARI, ULARNING IJTIMOY MUHITDA AMALGA OSHISH USULLARI." *Ta'limda*

raqamli texnologiyalarni tadbiq etishning zamonaviy tendensiyalari va rivojlanish omillari 41 (2025): 632-636.

18. Niyazov Sobirjon. "EKOESTETIK TAFAKKURNING GNOSEOLOGIK JIHATI VA PRAKSIOLOGIK QIYMATI." *SHOKH LIBRARY* (2025).

19. Niyazov Sobirjon. "EKOESTETIK TAFAKKURNING NAZARIY JIHATLARI VA PRAKSIOLOGIK AHAMIYATI." *TA'LIM, TARBIYA VA INNOVATSIYALAR JURNALI* 1.5 (2025): 140-146.

20. Ниёзов, С. С. "Перспективы развития экотуризма в Узбекистане." *Актуальные вопросы гуманитарных наук: теория, методика, практика*. 2022.

21. Jalilov, Ikhtiyor. "National "Kurash": History and Contemporary (On the Example of the Uzbek People)." *Procedia of Social Sciences and Humanities* 1 (2021): 360-363.

22. Xurshid, Abdullayev. "GLOBAL MUAMMOLAR VA ULARNI BARTARAF ETISH YO 'LLARI." *Ta'limning zamonaviy transformatsiyasi* 19.1 (2025): 299-303.

23. O'G'Li, Nomozov Xurshid Shavkat. "YUKSAK AXBOROT MADANIYATI-INTERNET-MAKON RESURLARIDAN RATSIONAL FOYDALANISH SHARTI." *Research Focus* 2.6 (2023): 105-110.

24. Sayxonovna, Maksadova Mexriniso, and Ismatova Oyimsiluv Rahimberdiyevna. "TALABA YOSHLARNI OILAVIY HAYOTGA TAYYORLASHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI." *TA'LIM, TARBIYA VA INNOVATSIYALAR JURNALI* 2.6 (2026): 105-109.

25. Sayxonovna, Maksadova Mexriniso. "OSMIRLARNING MUSTAQIL QAROR QABUL QILISH QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISH." *TA'LIM, TARBIYA VA INNOVATSIYALAR JURNALI* 2.6 (2026): 87-93.

26. Sayxonovna, Maksadova Mexriniso. "PEDAGOGIK MULOQOTNING VA UNING O 'ZIGA XOS PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI." *TA'LIM, TARBIYA VA INNOVATSIYALAR JURNALI* 2.6 (2026): 121-126.

27. Kenjayev, Zarmamat, Megliyev Azamat, and Jalilov Ixtiyor G'aniyevich. "NOGIRONLIGI BO 'LGAN SHAXSLAR HUQUQLARI:

INKLYUZIV JAMOAT SARI." *TA'LIM, TARBIYA VA INNOVATSIYALAR JURNALI* 2.6 (2026): 82-86.

28. Kenjayev, Zarmamat, Abdullayev Xurshid, and Jalilov Ixtiyor G'aniyevich. "INSON HUQUQLARI VA MAJBURIY MEHNAT." *TA'LIM, TARBIYA VA INNOVATSIYALAR JURNALI* 2.6 (2026): 100-104.

29. Kenjayev, Zarmamat, Tog'aymurodov Donyor, and Jalilov Ixtiyor G'aniyevich. "RAQAMLI DAVRDA INSON HUQUQLARI: SHAXSIY MA'LUMOTLAR DAXLSIZLIGI VA SO 'Z ERKINLIGI MUAMMOLARI"." *TA'LIM, TARBIYA VA INNOVATSIYALAR JURNALI* 2.6 (2026): 94-99.

30. Nomozov, Xurshid. "INTERNET-MAKON MOHIYATI, GENEZISI VA ZAMONAVIY TARKIBI." *Farg'ona davlat universiteti*, (3) (2023): 67-67.

31. Nomozov, Xurshid. "INTERNET-MAKON RESURLARIDAN FOYDALANISH SOHALARI." *Development and innovations in science* 2 (2023): 8-14.

32. Omonov, Bakhodir. "The Expression of Geopolitical Knowledge in the Works "the City of Virtuous People" and "India"." *JournalNX* 9.6 (2023): 16-20.

33. OMONOV, Bahodir. "'DASTUR UL-MULUK" VA "SADDI ISKANDARIY" ASARLARIDA GEOSIYOSIY QARASHLAR." *«ACTA NUUZ»* 1.1.2 (2024): 180-183.

34. Omonov, Bakhodir. "The use of water resources in the center of environmental policy in the region." *The Fifth International Conference on History and Political Sciences*. 2015.

35. Omonov, Bakhodir Nurillaevich, Go'zal Aralovna Ochilova, and Sitara Ayonovna Azamova. "Specific characteristics of the ecological environment in uzbekistan." *World of Scientific news in Science* 1 (2023): 15-28.

36. Omonov, Bahodir. "Problems And Consequences Of Water Deficiency In Central Asia." *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry* 12.8 (2021).